

Skolbiblioteksplan för skolverksamheten i Skövde kommun 2026–2028

Antagen av barn- och utbildningsnämnden 5 oktober 2026, §57/26. Dnr

BUN2025.0167

Dokumenttyp: Plan

Dokumentet gäller för: Sektor barn och utbildning

Diarienummer: BUN2025.0167

Reviderad: 2026-10-05

Giltighetstid: Tillsvidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: 2028-11-30

Dokumentansvarig: Biträdande chef grundskola

Andra tillhörande dokument: -

Program

Policy

» Plan

Riktlinjer

Regler

Innehåll

Skolbiblioteksplan för Skövde kommuns skolverksamhet	3
Inledning	3
Mål och syfte.....	3
Inventering av skolbiblioteksverksamheten	4
Tillgång till skolbibliotek	4
Bemanning och tillgänglighet.....	5
Organisation och ansvarsfördelning	5
Huvudmannens ansvar.....	5
Rektors ansvar	6
Skolbibliotekariens roll	6
Biblioteksansvarig (endast aktuellt för grundskolan och anpassade grundskolan)	7
Aktiviteter	7
Uppföljning och fortsatt utveckling av skolbiblioteksverksamheten	8
Grundskola och anpassad grundskola – uppföljning av genomförda insatser och nuläge.....	8
Gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan – uppföljning och nuläge	11
Prioriterade utvecklingsområden inför 2026–2028.....	11
Dialog och samverkan med medborgare och samhällsutveckling.....	12

Skolbiblioteksplan för Skövde kommuns skolverksamhet

Inledning

Skolbiblioteken i Skövde kommun ska utgöra en central del av utbildningsverksamheten och ska bidra till att stärka elevernas läsande samt deras medie- och informationskunnighet i enlighet med 2 kap. 24 a-d §§ skollagen.

Denna skolbiblioteksplan kompletterar den biblioteksplan som kommunfullmäktige antagit enligt bibliotekslagen (2013:801) och syftar till att säkerställa en likvärdig och ändamålsenlig skolbiblioteksverksamhet i alla kommunala skolor.

Syftet med denna skolbiblioteksplan är att säkerställa att skolbiblioteksverksamheten bedrivs i enlighet med lagstiftningens krav och på ett sätt som stärker elevernas lärande, läsutveckling och medie- och informationskunnighet.

Denna skolbiblioteksplan omfattar samtliga skolbibliotek i Skövde kommun (förskoleklass, grundskolan, anpassade grundskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan).

Mål och syfte

Skolbiblioteken i Skövde kommun ska främja elevernas läsande samt deras medie- och informationskunnighet, i enlighet med skollagens krav (2 kap. 24 b §).

För att uppnå detta ska skolbiblioteken:

- Integreras i den pedagogiska verksamheten bland annat genom samverkan med den pedagogiska personalen, i syfte att stärka elevernas lärande.
- Bedriva ett aktivt läsfrämjande arbete som bidrar till att stärka elevernas intresse för litteratur och läsning.

- Erbjud stöd och handledning i informationssökning för att utveckla elevernas förmåga att söka, värdera och använda information på ett källkritiskt sätt.
- Främja elevernas medie- och informationskunnighet, inkluderat källkritik och förståelse för digitala resurser.

Inventering av skolbiblioteksverksamheten

Inför framtagandet av den skolbiblioteksplanen genomförde sektor barn och utbildning en kartläggning av samtliga skolbibliotek i grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan i Skövde kommun. Inventeringen omfattade fysiska besök på skolorna samt intervjuer med rektorer och skolbiblioteksansvarig. Vidare bestod inventeringen av insamling av faktauppgifter om bemanning, tillgänglighet, fysisk miljö, digitala resurser och samverkan med folkbibliotek samt i vilken utsträckning skolbiblioteksverksamheten är integrerad i undervisningen.

Inför revideringen av skolbiblioteksplanen har en fördjupad inventering genomförts avseende grundskolan och anpassade grundskolan. Resultatet av inventeringen har legat till grund för denna reviderade skolbiblioteksplan och de utvecklingsområden för skolbiblioteken som sektorn har kunnat konstatera.

Tillgång till skolbibliotek

I enlighet med 2 kap. 24 a § skollagen ska elever ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med undantag för fem skolenheter på grundskolan har Skövde kommun säkerställt att det finns skolbibliotek på den egna skolenheten. Vad gäller de skolenheter som saknar tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten tillämpar kommunen den undantagsregel i 2 kap. 24 a § tredje stycket skollagen som möjliggör placering av skolbibliotek på annan plats om det föreligger särskilda skäl. För dessa skolenheter föreligger särskilda skäl genom att det finns ett folkbibliotek som ligger i de egna

skolenheternas direkta närhet.

Bemanning och tillgänglighet

Huvudmannen strävar efter att varje skolenhet ska ha kontinuerlig tillgång till skolbibliotekarie, där tjänstgöringens omfattning och organisering anpassas efter skolans specifika behov och förutsättningar. Skolbiblioteken ska vara tillgängliga under skoldagen och utgöra en integrerad del av den pedagogiska verksamheten.

Inventeringen av skolbiblioteken i Skövde kommun visar att bemanningen under läsåret 2025/2026 varierar mellan skolenheterna på grundskolan och anpassad grundskola.

Vad gäller de båda gymnasieskolorna har dessa varsin heltidsanställd skolbibliotekarie. Båda gymnasieskolorna har bemanning av utbildade bibliotekarier på hel- eller deltid. Skolbiblioteken håller öppet under skoldagarna. Skolbibliotekens öppettider framgår av skolans lärplattform och vid förändringar informeras eleverna och personal.

Utöver detta samverkar sektor barn och utbildning redan med folkbiblioteken inom kommunen för att stärka skolbiblioteksverksamheten. Denna form av samverkan ses som ett värdefullt komplement.

Organisation och ansvarsfördelning

Huvudmannens ansvar

- Ansvarar för att alla skolenheter har tillgång till skolbiblioteksverksamhet i enlighet med skollagen.
- Ansvarar för att säkerställa resurser för att verksamheten ska bedrivas ändamålsenligt.
- Ansvarar för att organisera bemanning med utbildade skolbibliotekarier centralt och fördelar dessa resurser utifrån skolans storlek, elevunderlag, geografiska läge och behov.

- Ansvarar för att genomföra regelbunden uppföljning av skolbiblioteksverksamheten för att säkerställa att verksamheten uppfyller kraven i skollagen.

Rektors ansvar

- Ansvarar för att skolbiblioteksverksamheten är en integrerad del av skolans pedagogiska arbete.
- Ansvarar för att säkerställa att biblioteket används som ett verktyg för att nå utbildningens mål.
- Ansvarar för att arbetsleda skolbibliotekarien eller annan utsedd personal som bemannar skolbiblioteket.
- Ansvarar för att säkerställa att skolbiblioteket är tillgängligt och bemannat i tillräcklig omfattning.
- Ansvarar för att främja samverkan mellan skolbiblioteket och skolans övriga verksamhet samt samverkan med folkbiblioteket vid behov.
- Ansvarar för att informera elever, personal och vårdnadshavare om skolbibliotekets funktion och möjligheter.
- Ansvarar för att utse en biblioteksansvarig på skolenheten (gäller grundskolan och anpassade grundskolan).

Skolbibliotekariens roll

- Ansvarar för att aktivt arbeta med läsfrämjande insatser.
- Ansvarar för att handleda elever och personal i informationssökning, källkritik och digital kompetens.
- Ansvarar för att samverka med pedagoger för att stödja undervisningen.
- Ansvarar för att utveckla skolbibliotekets mediebestånd utifrån elevernas behov och läroplanens mål samt lämna förslag till inköp till rektor (gäller grundskolan och anpassade grundskolan).

- Ansvarar för att utveckla skolbibliotekets mediebestånd utifrån elevernas behov och läroplanens mål samt ansvara för inköp av medier (gäller gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola).
- Ansvarar för att synliggöra skolbibliotekets verksamhet och öka dess tillgänglighet.
- Ansvarar för att utveckla skolbibliotekets verksamhet tillsammans med rektor.

Biblioteksansvarig (endast aktuellt för grundskolan och anpassade grundskolan)

- Ansvarar för att vara en länk mellan centralt anställda skolbibliotekari-er och skolpersonal.

Aktiviteter

För att säkerställa att skolbiblioteken främjar elevernas läsande och medie- och informationskunnighet ska aktiviteter genomföras på samtliga skolor. Exempel på sådana aktiviteter är:

- **Läsfrämjande insatser:** Aktiviteter som främjar elevernas språkutveckling, läsförståelse och intresse för läsning. Insatserna ska anpassas efter elevernas ålder, förutsättningar och behov.
- **Medie- och informationskunnighet (MIK):** Aktiviteter som stärker elevernas förmåga att söka, värdera, använda och skapa information i såväl tryckta som digitala miljöer. Insatserna ska särskilt främja elevernas informationssökningsförmåga, källkritiska förhållningssätt och förståelse för mediers betydelse i samhället samt anpassas efter elevernas ålder, förkunskaper och behov.

Aktivitetserna ska utgå från elevernas behov och intresse och följas upp årligen, både på skolenivå och av huvudmannen, för att säkerställa att skolbibliotekens arbete bidrar till elevernas lärande i enlighet med planens syfte. Skolbiblioteksplanen ska utgöra ett verktyg för att integrera skolbiblioteksverksamheten i den övriga skolverksamheten.

Uppföljning och fortsatt utveckling av skolbiblioteksverksamheten

I skolbiblioteksplanen för 2025–2026 identifierades ett antal brister och utvecklingsområden kopplade till kommunens skolbiblioteksverksamhet inom grundskolan och den anpassade grundskolan. Under läsåret 2025–2026 har sektor barn och utbildning genomfört åtgärder för att stärka skolbiblioteksverksamheten samt följt upp tidigare identifierade utvecklingsområden.

Uppföljningen visar att flera utvecklingsinsatser har påbörjats och att verksamheten har stärkts inom vissa områden. Samtidigt kvarstår behov av fortsatt utvecklingsarbete för att uppnå en långsiktigt likvärdig och ändamålsenlig skolbiblioteksverksamhet i enlighet med skollagens krav och intentioner.

Grundskola och anpassad grundskola – uppföljning av genomförda insatser och nuläge

- *Bemanning, kompetensförsörjning och tillgänglighet*

I skolbiblioteksplanen för 2025–2026 identifierades brister avseende bemanning med personal med relevant högskoleutbildning. Under läsåret 2025–2026 har sektor barn och utbildning anställt tre skolbibliotekarier med examen inom biblioteks- och informationsvetenskap. Skolbibliotekarierna arbetar sektorsövergripande och utgör en del av det fortsatta arbetet med att stärka och utveckla skolbiblioteksverksamheten vid kommunens skolor.

Rekryteringarna har stärkt kommunens samlade kompetens inom skolbiblioteksområdet och förbättrat förutsättningarna för att tillgoda kravet på personal med relevant kompetens. Det kvarstår samtidigt ett behov av fortsatt utökad bemanning för att säkerställa tillgången till skolbibliotekspersonal med relevant kompetens vid samtliga skolenheter.

För att ytterligare stärka skolbiblioteksverksamheten har sektor barn och utbildning under läsåret 2025-2026 även beslutat att varje rektor ska utse en biblioteksansvarig vid respektive skolenhet. Funktionen syftar till att stärka samordningen av skolbiblioteksverksamheten och

skapa bättre förutsättningar för tillgänglighet, kontinuitet och integration mellan skolbibliotekets verksamhet och undervisningen. Den biblioteksansvarige utgör även ett stöd i det fortsatta utvecklingsarbetet avseende skolbibliotekens organisation och användning i den pedagogiska verksamheten.

Rektorerna för grundskolan och anpassade grundskolan har därutöver fått i uppdrag att se över skolbibliotekens öppettider och tillgänglighet i syfte att utöka och stärka verksamheten i dessa delar. Från och med höstterminen 2026 ska tillgängligheten och bemanningen vid varje skolbibliotek i dessa skolformer utökas.

- *Mediebestånd*

I skolbiblioteksplanen för 2025–2026 identifierades behov av att utveckla skolbibliotekens mediebestånd, särskilt avseende faktalitteratur och ämnesstödjande material.

Under läsåret 2025–2026 har skolbibliotekarierna genomfört prioriterade översyner av mediebeståndet på tre högstadieskolor och en låg- och mellanstadieskola. Mediebeståndet vid dessa skolbibliotek bedöms nu hålla en hög kvalitet och aktualitet.

Samtidigt visar uppföljningen att det fortfarande finns behov av fortsatt utveckling av mediebeståndet vid flera andra skolbibliotek. Arbetet med att stärka kvalitet och likvärdighet mellan skolbiblioteken behöver därför fortsätta kommande läsår.

- *Integration av skolbiblioteksverksamheten i undervisningen*

I den tidigare skolbiblioteksplanen identifierades ett utvecklingsbehov av att stärka integrationen mellan skolbiblioteksverksamheten och den ordinarie undervisningen, särskilt inom läsfrämjande arbete, informationssökning och källkritik.

Genom anställningen av skolbibliotekarier har samverkan mellan skolbibliotek och undervisning utvecklats vid flera skolenheter. Uppföljningen visar dock att arbetet fortfarande befinner sig i ett

utvecklingsskede och att fortsatt samverkan mellan skolbibliotekspersonal och pedagogisk personal behöver stärkas.

Uppföljningen visar även att skolbibliotekens tillgänglighet och öppettider skiljer sig åt mellan skolenheterna. Vid vissa skolor är elevernas möjlighet att besöka skolbiblioteket självständigt under skoldagen begränsad. Det finns därför behov av fortsatt utvecklingsarbete för att stärka elevernas tillgång till skolbibliotekens medier och verksamhet under hela skoldagen.

- *Digitalt lånesystem*

I skolbiblioteksplanen för 2025–2026 identifierades behov av ett gemensamt digitalt lånesystem för skolbiblioteken.

Ett enhetligt digitalt lånesystem planeras att införas under höstterminen 2026. Systemet bedöms skapa bättre förutsättningar för utlåning, uppföljning och analys samt bidra till ökad likvärdighet mellan skolbiblioteken.

- *Tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten*

I skolbiblioteksplanen för 2025–2026 identifierades att Värsås skola saknade skolbibliotek på den egna skolenheten. Under läsåret 2025–2026 har sektor barn och utbildning genomfört en utredning och översyn av skolenhetens förutsättningar för tillgång till skolbiblioteksverksamhet.

Utredningen visar att det finns tillgång till biblioteksverksamhet genom en filial till folkbiblioteket som är belägen i direkt anslutning till skolenheten och tillgänglig för eleverna inom ramen för skolverksamheten. Verksamheten bedöms fungera ändamålsenligt utifrån skolenhetens behov.

Mot denna bakgrund har huvudmannen bedömt att förutsättningarna för att tillämpa undantagsbestämmelsen i 2 kap. 24 a § tredje stycket skollagen är uppfyllda för den aktuella skolenheten och att ett skolbibliotek på den egna skolenheten inte ska byggas upp.

Uppföljningen visar sammanfattningsvis att skolbiblioteksverksamheten inom grundskola och anpassad grundskola har stärkts inom flera områden under perioden 2025–2026, särskilt avseende bemanning och mediebestånd. Samtidigt kvarstår skillnader mellan skolenheter, framför allt vad gäller tillgänglighet, likvärdighet och integration i undervisningen.

Dessa iakttagelser ligger till grund för prioriterade utvecklingsområden inför perioden 2026–2027, vilka beskrivs nedan.

Gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan – uppföljning och nuläge

Skolbiblioteksverksamheten inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola bedöms vara etablerad och bedöms bedrivas i enlighet med skollagens krav. Bibliotekens roll är tydligt integrerad i skolornas pedagogiska verksamhet. Skolbiblioteken på gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan arrangerar årliga aktiviteter för elever kopplat till läsning och medie- och informationskunnighet. Inköp av ny litteratur och utgallring av daterat material sker kontinuerligt för att upprätthålla ett relevant bestånd. Skolbiblioteken på gymnasieskolan samverkar vidare med varandra och det finns ett gemensamt digitalt bibliotekssystem för utlåning av material. Det finns även ett etablerat nätverkssamarbete med andra gymnasiebibliotek i regionen.

Under läsåret 2025-2026 har fokus legat på att vidareutveckla det pedagogiska uppdraget med inriktning på läsfrämjande arbete, källkritik och informationssökning. Vidare har det gjorts en ökad satsning på inköp och utveckling av mediabeståndet med stöd av riktade statsbidrag.

Prioriterade utvecklingsområden inför 2026–2028

Mot bakgrund av genomförd uppföljning bedömer sektor barn och utbildning att följande utvecklingsområden behöver prioriteras under perioden 2026–2028:

Grundskolan och anpassade grundskolan

- fortsatt utbyggnad av bemanning med skolbibliotekarier,

- utveckling av skolbibliotekens tillgänglighet och öppettider för att skapa bättre förutsättningar för elevernas dagliga och självständiga tillgång till skolbibliotekens medier och verksamhet,
- fortsatt utveckling och likvärdighet av skolbibliotekens mediebestånd,
- stärkt integration mellan skolbiblioteksverksamheten och undervisningen,
- implementering av gemensamt digitalt lånesystem,
- utveckla tillgången till digitala medier på respektive skolenhet.

Gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

- fortsatta utveckling av skolbibliotekens pedagogiska funktion,
- stärkt integration i undervisningen.

Dialog och samverkan med medborgare och samhällsutveckling

Åtgärder kopplade till konstaterade utvecklingsområden ska, när sektor barn och utbildning bedömer det som lämpligt, genomföras i dialog och samverkan med sektor medborgare och samhällsutveckling.